

TLAČOVÁ SPRÁVA

7. august 2025

Kino Lumière oslávi narodeniny Wima Wendersa digitálne reštaurovaným filmom Paríž, Texas

Film svetoznámeho nemeckého režiséra Wima Wendersa *Paríž, Texas* (1984) je považovaný za jeho najznámejší a celosvetovo najúspešnejší film, mnohí mu prisudzujú prívlastok kultový. Pri príležitosti 80. narodenín režiséra ho Kino Lumière uvedie presne v deň Wendersovho výročia 14. augusta o 19.30 hod. Toto road movie o osamelosti, ale aj o rozpade amerických hodnôt sa premietne na jedinej projekcii v cykle Reštaurovaná klasika.

Film *Paríž, Texas* nakrútil Wim Wenders podľa scenára nositeľa Pulitzerovej ceny Sama Sheparda. Jeho hlavným hrdinom je Travis, stratenec, muž, ktorý jedného dňa v spaľujúcej horúčave prechádza z Mexika do Texasu. Neprehovorí ani slovo a zdá sa, že do značnej miery stratil aj pamäť. Ale poháňa ho túžba znovu nájsť svoju rodinu, mladú manželku Jane, ktorú pravdepodobne ohrozil svojou chorobnou žiarlivosťou, a ich sedemročného syna Huntera. Travis spolu so svojím synom sa vydajú na cestu za Jane.

„'Metafyzické road movie' rozpráva príbeh strateného otca a nájdeného syna a predznamenáva novú etapu vo Wendersovej tvorbe. Obraz rozpadu jednej americkej rodiny je nielen originálnym pohľadom na americkú spoločnosť očami európskeho tvorca, portrétom rozľahlej krajiny, kde môžu byť ľudia zúfalo stratení, ale zároveň aj existenciálnym príbehom s neodmysliteľným wendersovským motívom večného putovania, v ktorom režisér prvýkrát rozohráva drámu lásky medzi mužom a ženou,“ charakterizuje snímku filmový vedec a dramaturg Peter Gavalier vo svojej publikácii *Spletité cesty Wima Wendersa* (SFÚ, ASFK, 2006).

Wenders vo filme *Paríž, Texas* preukázal vzácnu schopnosť európskeho tvorca preniknúť do cudzích kultúr. Jednotlivé postavy filmu, ktorým dokázal zachovať typický americký charakter, poukazujú na mnohé zásadné problémy Ameriky 80. rokov minulého storočia. Wenders tiež nadväzuje na ústredné témy svojich nemeckých filmov ako hľadanie vlastnej identity a strateného domova, ľudská osamelosť a neschopnosť komunikácie, kontrast medzi skutočnosťou a snom. Tieto témy zároveň obohacuje o nové motívy – láska, vina, pokánie, obeť, obroda. V porovnaní s predchádzajúcou tvorbou Wenders vo filme *Paríž, Texas* kladie oveľa väčší dôraz na príbeh a dialógy.

„Paríž, Texas je Wendersovým návratom ku klasickej forme rozprávania, návratom k príbehu a z tohto hľadiska sa stáva v jeho tvorbe prelomovým filmom. Naplno sa v ňom prejavilo režisérovo väčšie porozumenie pre príbehy,“ upozorňuje v knihe Gavalier s dôrazom na Wendersove slová v televíznom dokumente režiséra Petra Buchku z roku 1995. „Príbehy sú hlbokou ľudskou potrebou, tou najzákladnejšou potrebou, ktorá ovláda kinematografiu. Prazákladnou podstatou rozprávania príbehov je poskytovanie istoty. Rozprávanie príbehov a teda i vytváranie zmyslu sa zo súčasnej kinematografie celkom vytratilo. V tomto veľkom hlučnom filme, ktorý sa dnes tak dobre predáva, sa nevytvára zmysel, ale naopak, vzniká tam nezmysel. A rozprávanie, jazyk, už od dôb Homéra, od najstarších príbehov, vždy dokázali vytvoriť zmysel. Podľa môjho názoru je celkom legitímne, že práve teraz, v dobe, keď sa rozprávanie príbehu stáva zámenkou nie pre vytváranie zmyslu, ale pre prezentáciu senzácií a efektov, potrebuje film viac než kedykoľvek predtým rozprávanie príbehov pomocou slov. Celkom určite,“ myslí si Wenders.

Kino Lumière oslávi narodeniny Wima Wendersa digitálne reštaurovaným filmom Paríž, Texas

Okrem pôsobivých hereckých výkonov Harryho Deana Stantonu ako Trávise a Nastassje Kinski ako Jane je *Paríž, Texas* aj „filmom o svetle a farbách, o svetle oblohy a farbách krajiny, nasnímaných v nádherných horizontálnych kompozíciách bez použitia filtra kameramanom Robbom Müllerom. Pôsobivosť obrazovo úchvatných záberov slnkom vyblednutej texaskej krajiny umocňuje zasa melancholická gitarová hudba Ry Coodera,“ uvádza v knihe Peter Gavalier. Realizácia snímky spočiatku neprebíhala bez problémov. Pôvodne lacný, nezávislý film sa počas nakrúcania stával čoraz väčším, drahším a neistejším projektom. Wenders začal v západnom Texase nakrúcať už na jeseň 1983, hoci producent, ktorý zháňal financie od rôznych koproducentov z viacerých krajín, ešte nemal uzavretý rozpočet. Nakrúcanie muselo byť dokonca načas prerušené. Podľa Gavaliera „sa ale na všetky útrapy zabudlo, keď bol film v nasledujúcom roku uvedený s veľkým úspechom na MFF v Cannes. Niekoľkominútové standing ovations publika, očarení filmoví kritici, získanie Zlatej palmy ako najvyššieho ocenenia. A prvýkrát vo Wendersovej kariére aj komerčný úspech.“

Film získal na Medzinárodnom filmovom festivale v Cannes Zlatú palmu, ako aj Cenu FIPRESCI a Cenu ekumenickej poroty. Wendersovi patrí aj Cena BAFTA za najlepšiu réžiu a ďalšie ocenenia. Film Wendersa preslávil v medzinárodnom kontexte, stal sa kultovou klasikou a v roku 2024 pri príležitosti 40. výročia vzniku sa digitálne zreštaurovaný v 4K verzii vrátil na canneský festival do výberu sekcie Cannes Classics.

[Vstupenky na projekciu filmu *Paríž, Texas* \(US, GB, FR, DE, 1984, 138´\) Wima Wendersa](#)
[Publikácia *Spletité cesty Wima Wendersa* \(SFÚ, ASFK, 1996\) od Petra Gavaliera](#)
[Trailer na film *Paríž, Texas* Wima Wendersa](#)

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 5710 1542, simona.notova@sfu.sk